РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ГРАД НОВИ САД
ГРАДСКО ВЕЋЕ
Број: 6-3/2025-395-II
Дана:12. децембра 2025. године
НОВИ САД

ПРЕДСЕДНИЦИ
СКУПШТИНЕ ГРАДА НОВОГ САДА

На основу члана 84. ст. 3. и 4. Пословника Скупштине Града Новог Сада, упућује Вам се Предлог решења о давању сагласности на Програм рада Градске библиотеке у Новом Саду, Нови Сад за 2026. годину, са Рефератом и Закључком Градског већа Града Новог Сада, број: 6-3/2025-395-II од 12. децембра 2025. године, с молбом да се дневни ред XIII седнице Скупштине Града Новог Сада, заказане за 17. децембар 2025. године, допуни разматрањем Предлога решења о давању сагласности на Програм рада Градске библиотеке у Новом Саду, Нови Сад за 2026. годину и да Скупштина донесе ово решење у предложеном тексту, како би се стекли услови за реализацију Програма рада.

ГРАДОНАЧЕЛНИК

Дарко Мићин

На основу члана 67. тачка 1. Статута Града Новог Сада („Службени лист Града Новог Сада“, број 11/19), поводом разматрања Нацрта решења о давању сагласности на Програм рада Градске библиотеке у Новом Саду, Нови Сад за 2026. годину, Градско веће Града Новог Сада, на 85. седници одржаној 12. децембра 2025. године, доноси

З А К Љ У Ч А К

I. Утврђује се Предлог решења о давању сагласности на Програм рада Градске библиотеке у Новом Саду, Нови Сад за 2026. годину, који је Управни одбор Градске библиотеке у Новом Саду, Нови Сад донео на 54. седници одржаној 10. децембра 2025. године.

II. На основу члана 84. ст. 3. и 4. Пословника Скупштине Града Новог Сада, доставља се председници Скупштине Града Новог Сада Предлог решења о давању сагласности на Програм рада Градске библиотеке у Новом Саду, Нови Сад за 2026. годину, и предлаже Скупштини Града Новог Сада да донесе ово решење у предложеном тексту.

III. За представника предлагача на седници Скупштине Града Новог Сада и њених радних тела одређује се Маја Черемицић Шаиновић, чланица Градског већа Града Новог Сада, а за повереника Александар Белић, в.д. начелника Градске управе за културу.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ГРАД НОВИ САД
ГРАДСКО ВЕЋЕ ГРАДА НОВОГ САДА
Број: 6-3/2025-395-II
Дана:12. децембра 2025. године
НОВИ САД

ГРАДОНАЧЕЛНИК
Жарко Мићин

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ГРАД НОВИ САД
ГРАДСКА УПРАВА ЗА ПРОПИСЕ
Број: XVI-012-01/2025-891
11. децембар 2025. године
НОВИ САД

ГРАДСКО ВЕЋЕ
ГРАДА НОВОГ САДА

ПРЕДМЕТ: Мишљење на Нацрт решења о давању сагласности на Програм рада Градске библиотеке у Новом Саду за 2026. годину

Градска управа за прописе размотрила је Нацрт решења о давању сагласности на Програм рада Градске библиотеке у Новом Саду за 2026. годину.

Градска управа за прописе нема примедби на Нацрт решења.

ВД НАЧЕЛНИКА
Ивана Тепић Искрин

ПРЕДЛОГ

На основу члана 28. став 1. алинеја трећа Одлуке о установама културе чији је оснивач Град Нови Сад („Службени лист Града Новог Сада“, бр. 16/22 и 34/25) и члана 39. тачка 50. Статута Града Новог Сада („Службени лист Града Новог Сада“, број 11/19), Скупштина Града Новог Сада на седници одржаној 2025. године, доноси

Р Е Ш Е Њ Е
О ДАВАЊУ САГЛАСНОСТИ НА ПРОГРАМ РАДА ГРАДСКЕ БИБЛИОТЕКЕ У НОВОМ САДУ, НОВИ САД ЗА 2026. ГОДИНУ

1. **ДАЈЕ СЕ** сагласност на Програм рада Градске библиотеке у Новом Саду, Нови Сад за 2026. годину, који је Управни одбор Градске библиотеке у Новом Саду, Нови Сад донео на 54. седници одржаној 10. децембра 2025. године.

2. Ово решење објавити у "Службеном листу Града Новог Сада".

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ГРАД НОВИ САД
СКУПШТИНА ГРАДА НОВОГ САДА
Број:
Дана:
НОВИ САД

ПРЕДСЕДНИЦА

Дина Вучинић

Р Е Ф Е Р А Т

Правни основ за доношење Решења о давању сагласности на Програм рада Градска библиотека у Новом Саду, Нови Сад за 2026. годину, садржан је у члану 28. став 1. алинеја трећа Одлуке о установама културе чији је оснивач Град Нови Сад („Службени лист Града Новог Сада“ бр. 16/22 и 34/25) којим је прописано да, ради обезбеђивања заштите општег интереса у установама културе чији је оснивач Град Нови Сад, Скупштина Града Новог Сада даје сагласност на годишњи програм рада ових установа и члану 39. тачка 50. Статута Града Новог Сада ("Службени лист Града Новог Сада", број 11/19) којим је прописано да Скупштина Града, између осталог, даје сагласност на програме рада установа културе.

Градска библиотека у Новом Саду, Нови Сад, установа културе чији је оснивач Град Нови Сад, доставила је Градској управи за културу:

- Програм рада Градске библиотеке у Новом Саду, Нови Сад за 2026. годину и
- Одлуку Управног одбора са 54. седнице одржане 10. децембра 2025. године.

Програм рада Градске библиотеке у Новом Саду, Нови Сад за 2026. годину садржи: податке о установи, планиране трошкове за пословање установе и планиране програме и активности установе.

Планирани програми и активности су:

1. Развој библиотечко-информационе делатности,
2. Културно-заштитарска делатност,
3. Развој културне делатности.

1.РАЗВОЈ БИБЛИОТЕЧКО-ИНФОРМАЦИОНЕ ДЕЛАТНОСТИ:

1.1. Обављање матичне делатности за Јужнобачки округ и стручно усавршавање библиотечких радника

- Градска библиотека у Новом Саду обавља матичне послове на територији Јужнобачког округа и матична је за све општинске, школске и специјалне библиотеке и организационе јединице на поменутој територији, и то у 10 општинских библиотека са 56 огранака, 28 специјалних библиотека и 149 школских библиотека (109 у основним и 40 у средњим школама).

Планира се стручно усавршавање запослених, посета библиотекама из других земаља, учешће на предавањима, семинарима, саветовањима и стручним скуповима у области библиотекарства. Средства за ове активности планирана су из буџета Града Новог Сада у износу од **1.200.000,00** динара.

1.2. Унапређење информационе делатности

- Библиотечко пословање у Градској библиотеци у Новом Саду је аутоматизовано. Рачунарска опрема захтева редовно одржавање, куповину нове и замену дотрајале опреме и потрошног материјала у 2026. години. Библиотека поседује преко 150 рачунара са припадајућом опремом која је у функцији запослених и корисника.

У ту сврху планирана средства из буџета Града Новог Сада у износу од **1.500.000,00** динара.

1.3. Издавачка делатност

- У 2026. години наставиће се издавачка делатност објављивањем наслова који обухватају културно наслеђе али и савремено књижевно стваралаштво. Наиме, издавачки програм Библиотеке сачињаваће наставак објављивања наслова аутора са завичајном тематиком у већ профилисаним едицијама, али ће, поред завичајне тематике новину у издавачкој делатности представљати објављивање једног дела из области европске или светске

белетристике високог уметничког домета, једног дела из домена класичне књижевности за којим се укаже потреба у библиотечким ограницима и регионалним оквирима, као и дела од важности за националну културу и идентитет нашег народа. У средишту издавачког програма биће објављивање наслова и аутора са завичајном тематиком, док су иновације у издавачкој продукцији установе усмерена ка праћењу савремене и класичне светске и европске књижевности. Посебно место у издавачком опусу установе заузимају наслови за децу и младе, које одликује посебна опрема, илустације и прилагођени, афирмативни садржаји.

Средства за реализацију издавачке делатности планирана су из буџета Града Новог Сада у износу од **1.700.000,00** динара.

1.4.Редовна делатност

За несметано функционисање Градске библиотеке у Новом Саду потребно је обезбедити средства за услуге по уговору и набавку неопходних материјала.

Укупна средства за реализацију редовне делатности планирана су из буџета Града Новог Сада у износу од **4.750.000,00 динара.**

2. КУЛТУРНО – ЗАШТИТАРСКА ДЕЛАТНОСТ

2.1. Заштита и очување књижног фонда Градске библиотеке

Заштита и очување комплетног књижног фонда део је редовног процеса у функционисању Библиотеке, при чему фондови С обзиром да се у Завичајној збирци Градске библиотеке налази се 269 примерака старе и 1815 примерака ретке књиге, 25.500 монографских публикација и неколико стотина наслова периодике која се чува, ова грађа чини значајан део укупног књижног фонда Библиотеке. Књиговезачки и други послови на заштити библиотечке грађе су неопходни и обимни.

Средства за реализацију ове активности, планирана су из буџета Града Новог Сада у износу од **400.000,00 динара.**

3. РАЗВОЈ КУЛТУРНЕ ДЕЛАТНОСТИ

3.1. Популаризација књиге и читања

Промоција књига, одржавање културних манифестација и програма као што су: књижевни сусрети, изложбе, радионице, и сл. Градска библиотека у Новом Саду планира током 2026. године на различитим локацијама, у циљу популаризације књиге и читања.

Средства за реализацију Популаризација књиге и читања, планирана су из буџета Града Новог Сада у износу од **1.952.960,00 динара.**

3.2.Дигитални омладински центар

Формирањем дигиталног омладинског центра пружа се могућност свим заинтересованим грађанима да на једном месту остваре право на доступност грађе и информација, не само расположиве у институцијама Града, већ и са удаљених дестинација, у дигиталној форми.

Средства за реализацију овог програма планирана су из буџета Града Новог Сада у износу од **150.000,00 динара.**

3.3.Руте жена писаца (Women Writers Route)

Библиотека је током 2022. године, реализовала неколико програма у оквиру међународног пројекта „Форума словенских култура“ као и у оквиру међународног пројекта „Путевима жена писаца“(WWR, The Women Writers Route). Пројекат је током 2022. године добио сертификат од стране Европског института за културне руте Већа Европе као прва сертификована културна рута са седиштем у Словенији. У 2023. години, ова плодоносна сарадња се наставила у смислу програмске међународне сарадње инспирисане рутама које представљају животе и дела жена

књижевница. У 2024. години планира се наставак и унапређење поменутог пројекта и развој културног дискурса мреже словенских земаља. Током године, планирано је и формално прикључивање поменутом међународном пројекту (у смислу потписивања уговора о сарадњи и годишње партиципације у удружењу) као основ за неометану будућу сарадњу у програмском смислу с обзиром да иста Библиотеку афирмише у светлу групације словенских земаља али и у међународним оквирима. Како би за наредну годину припремили квалитетан програм о једној од најпознатијих српских списатељица Милици Стојадиновић – Српкињи, планирана је међуинституционална сарадња са Културним центром Војводине „Милош Црњански" који традиционално, преко 40 година, одржава манифестацију Милици у походе и додељује награду књижевну награду Милица Стојадиновић – Српкиња за најуспелију песничку збирку из пера женских списатељица, насталу између две поменуте манифестацију. Током пролећа 2024. године планира се реализација виртуелне туре о животу и раду ове српске недовољно афирмисане песникиње. У 2025. години извршено је и формално прикључивање поменутом међународном пројекту (потписивање уговора о сарадњи и годишњој партиципацији у удружењу).

У 2026. години, у складу са програмским концептом удружења Рута жена писаца, Градска библиотека у Новом Саду организоваће програме који афирмишу лик и дела женских списатељица са простора Србије у међународном оквиру словенских земаља. Посебна пажња, током 2026. године, биће усмерена на живот и дело књижевнице Исидоре Секулић.

Средства за реализацију овог програма планирана су из буџета Града Новог Сада у износу од **1.000.000,00динара,**

3.4.Нови Сад – УНЕСКО креативни град

Европска престоница нових и дигиталних уметности је пројекат УНЕСКО-ве платформе Креативних градова Европе. Градска библиотека у Новом Саду активно ће учествовати у 2026. години у пројекту заједно са Фондацијом „Нови Сад - Европска престоница културе" те у овом јединственом програму партиципирати програмски са циљем да литерарно наслеђе нашег Града и региона као и савремено литерарно стваралаштво аутора нашег поднебља представи путем модерних и дигиталних медија у смислу креације мултимедијалних садржаја који кореспондирају са савременом публиком и читаоцима.

Средства за реализацију овог програма планирана су из буџета Града Новог Сада у износу од **150.000,00динара,**

3.5 ЕРАЗМУС + – „Библиотека мења свет"

Пројекат се бави међусекторским приоритетима: животна средина и борба против климатских промена, учешће у демократском животу, категорија грађанства и заједничке вредности, унапређење квалитета у образовању одраслих.

Додатна вредност на нивоу Европске уније препознаје се у обради истих тема у различитим земљама и размени добрих пракси које омогућавају развој стручног особља и организација. Предвиђено је коришћење дигиталних алата и наставних метода за допуну физичких активности и унапређење сарадње међу партнерима. Планирани су различити алати за текућу комуникацију и алати за чување и преглед материјала. Планирано је укључивање платформи (Erasmus+Space у оквиру EPALE) у фази имплементације и дисеминације резултата.

Средства за реализацију овог програма планирана су из буџета Града Новог Сада у износу од **159.840,00 динара.**

3.6. ЕРАЗМУС+ пројекат: "HER[AI]TAGE: Preserving Intangible Cultural Heritage and Environmental Knowledge Through AI Technology" (Очување нематеријалне културне баштине и знања о животној средини помоћу технологије ВИ)

Циљ пројекта: очување европске културне баштине и промоција еколошке свести кроз коришћење вештачке интелигенције у приповедању прича. Пројекат укључује рад са старијим

сугрђанима и наставницима у образовању одраслих, те настоји да премости јаз између очувања традиционалног наслеђа и модерне технологије. Теме којима се пројекат бави јесу културна баштина, вештачка интелигенција (ВИ) и употреба података, као и развој образовних програма у циљу целоживотног учења. Циљ пројекта представља афирмацију употребе технологије ВИ како би се сачувала и промовисала нематеријална културна баштина везана за локалне екосистеме и воде око „европског Амазона", како се још назива резерват биосфере Мура-Драва-Дунав. Додатни значај пројекта је у развоју и имплементацији онлајн модула за е-учење о етичкој примени ВИ у очувању културне баштине и образовању о екологији у целоживотном образовању одраслих. Организовањем изложби, као и на основу модула за е-учење, пројекат тежи да подстакне међугенерацијски дијалог и промовише свест о екологији и природи.

Циљне групе пројекта су грађани старији од 65 година и едукатори. Индиректне циљне групе су локалне заједнице, млађе генерације, корисници платформе за е-учење, културне институције и невладине организације, шира јавност.

Средства за реализацију овог програма планирана су из буџета Града Новог Сада у износу од **594.000,00 динара.**

Осим наведеног, Градска библиотека у Новом Саду планирала је средства у буџету Града Новог Сада за реализацију **инвестиционих активности** у износу од **4.500.000,00 динара** и то за:

- административну опрему – набавку канцеларијске опреме, рачунарске опреме и опреме за домаћинство, у износу од **2.500.000,00 динара**
- опрему за образовање, науку, културу и спорт (набавку новог намештаја (мултифункционалне фотеље, сто за говорнике и нове столице), у износу од **2.000.000,00 динара,**
- нематеријалну имовину (набавку књига и остале библиотечке грађе) у износу од **10.500.000,00 динара.**

За текуће поправке и одржавање 30 огранака Градске библиотеке у Новом Саду у 2026. години се планирају средства из буџета Града у износу од **4.500.000,00 динара.**

За накнаде за рад председника и чланова Управног и Надзорног одбора планирана су средства из буџета Града Новог Сада у износу од **424,874,00 динара.**

У наведеном програму планирани су укупни приходи Градске библиотеке у Новом Саду, Нови Сад за 2026. годину у износу од **218.171.832,49** динара, од чега је из буџета Града Новог Сада планирано **211.604.219,54** динара, који ће се користити за покриће следећих расхода:

Плате, додаци и накнаде запослених (зараде)	118.480.680,88
Социјални доприноси на терет послодавца	17.949.823,37
Накнаде у натури	2.093.519,28
Социјална давања запосленима	3.171.158,94
Накнаде трошкова за запослене	2.383.088,07
Награде запосленима и остали посебни расходи	2.052.121,00
Стални трошкови	31.854.243,00
Трошкови путовања	1.150.000,00
Услуге по уговору	6.111.745,00
Специјализоване услуге	1.787.840,00
Текуће поправке и одржавање	4.500.000,00
Материјал	4.250.000,00
Порези, обавезне таксе, казне, пенали и камате	720.000,00
Новчане казне и пенали по решењу судова	100.000,00
Машине и опрема	4.500.000,00
Нематеријална имовина	10.500.000,00

Укупни расходи Градске библиотеке у Новом Саду, Нови Сад за 2026. годину су планирани у истом износу као приходи.

Имајући у виду наведено, предлажемо да Скупштина Града Новог Сада да сагласност на Програм рада Градске библиотеке у Новом Саду, Нови Сад за 2026. годину.

ВД НАЧЕЛНИКА

Александар Белић

Градска библиотека у Новом Саду
Нови Сад, Дунавска 1
Број: 2213/2
Дана: 10. децембар 2025. године

На основу члана 44. став 1 тачка 5) Закона о култури ("Службени гласник РС", бр. 72/2009, 13/2016, 30/2016 - испр., 6/2020, 47/2021, 78/2021 і 76/2023), члана 18 алинеја пета Одлуке о установама културе чији је оснивач Град Нови Сад ("Службени лист Града Новог Сада", бр. 16/2022) и члана 35. Статута Градске библиотеке у Новом Саду бр. 732/2/2022 од 13.05.2022 године, Управни одбор Градске библиотеке у Новом Саду, Нови Сад на 54.седници одржаној 10.децембра 2025. године, на предлог в.д. директора , доноси

ОДЛУКУ

1. Доноси се Програм рада Градске библиотеке у Новом Саду, Нови Сад за 2026. годину, у тексту приложеном уз ову одлуку.

2. Ову одлуку са Програмом рада Градске библиотеке у Новом Саду, Нови Сад за 2026. годину доставити Скупштини Града Новог Сада, ради добијања сагласности.

Председник Управног одбора

Тодор Брзак

ПРОГРАМ РАДА
ГРАДСКЕ БИБЛИОТЕКЕ У НОВОМ САДУ
ЗА 2026. ГОДИНУ

Градска библиотека у Новом Саду

децембар 2025. године

САДРЖАЈ

САДРЖАЈ 1
I. О УСТАНОВИ 1
1. Основни подаци о установи 1
2. Кратак опис установе 2
3. Историјат установе 4
4. Организациона структура 5
5. Циљ програма рада 6
5.1. Набавка библиотечко-информационе грађе 6
5.2. Рад са корисницима 6
5.3. Информатичка и информациона подршка 10
II. ПЛАНИРАНИ ТРОШКОВИ ЗА ПОСЛОВАЊЕ УСТАНОВЕ 11
1. ПЛАНИРАНИ РЕДОВНИ ТРОШКОВИ ЗА ПОСЛОВАЊЕ УСТАНОВЕ 11
1.1. Планиране плате запослених 11
1.2. Социјална давања запосленима, накнаде трошкова за запослене, награде запосленима и остали посебни расходи (солидарне, јубиларне, превоз...) 11
1.3. Планирани стални трошкови 12
1.4. Планиране накнаде за управни и надзорни одбор 12
1.5. Порези, обавезне таксе и новчане казне по решењу судова 12
2. ПЛАН ТЕКУЋЕГ ОДРЖАВАЊА ОБЈЕКАТА И ОПРЕМЕ 12
3. ПЛАНИРАНЕ ИНВЕСТИЦИОНЕ АКТИВНОСТИ 13
3.1. 5122 – Административна опрема 13
3.2. 5126 – Опрема за образовање, науку, културу и спорт 14
3.3. 5151 – НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА 14
4. ПОДАЦИ О УКУПНО ПЛАНИРАНИМ СРЕДСТВИМА УСТАНОВЕ 15
4.1. ПЛАНИРАНИ РАСХОДИ УСТАНОВЕ 15
4.2. ПЛАНИРАНИ ПРИХОДИ УСТАНОВЕ 15
III. ПЛАНИРАНИ ПРОГРАМИ И АКТИВНОСТИ УСТАНОВЕ 16
1. Развој библиотечко-информационе делатности 16
1.1. Обављање матичне делатности за Јужнобачки округ и стручно усавршавање библиотечких радника 16
1.2. Унапређење информационе делатности 18

1.3. Издавачка делатност 18
1.4. Редовна делатност 19
2. Културно-заштитарска делатност 20
2.1. Заштита и очување књижног фонда Градске библиотеке 20
3. Развој културне делатности 21
3.1. Популаризација књиге и читања 21
3.2. Дигитални омладински центар 23
3.3. Руте жена писаца (Women Writers Route) 23
3.4. Нови Сад – УНЕСКО креативни град 24
3.5 ЕРАЗМУС + – „Библиотека мења свет“ 25
3.6. ЕРАЗМУС+ пројекат: "HER[AI]TAGE: Preserving Intangible Cultural Heritage and Environmental Knowledge Through AI Technology" (Очување нематеријалне културне баштине и знања о животној средини помоћу технологије ВИ) 26

I. О УСТАНОВИ

1. Основни подаци о установи

Назив установе	Градска библиотека у Новом Саду
Адреса седишта установе	Дунавска 1, Нови Сад
Адреса програмских и других простора (у случају да није иста као адреса седишта установа)	Градска библиотека у Новом Саду ради у мрежи од 30 одељења и огранака, у граду и приградским насељима. Програми се одржавају у свим библиотечким огранцима и у Библиотеци на Штранду.
Година оснивања	1845. Српска читаоница новосадска 1958. Народна библиотека Нови Сад
Матични број	08068429
Порески идентификациони број - ПИБ	102040597
Основна делатност установе	9101 Делатност библиотека и архива
Контакт телефон	021/525-540
Електронска пошта - имејл адреса	gradskabibliotekans@gmail.com
Адреса интернет стране установе	www.gbns.rs
Број запослених по систематизацији	83
Име и презиме одговорног лица	Александар Јокановић, в. д. директора
Број текућег рачуна	840-46664-10, Управа за трезор
Лого	

2. Кратак опис установе

ГРАДСКА БИБЛИОТЕКА У НОВОМ САДУ (у даљем тексту Библиотека) ради на традицији Српске читаонице новосадске, основане 23. септембра 1845. године. Као јавна библиотека данашњи облик поприма 1958. године. Од тог периода, континуирано се развија у савремену јавну библиотеку, другу по величини у Републици Србији. Централни објекат Библиотеке, задужбинско здање српских добротвора Анке и Арсе Пајевића, налази се у старом језгру Града, у Дунавској улици бр. 1.

Библиотека врши библиотечко-информациону делатност у складу са законским прописима и домаћим и међународним стандардима, пратећи потребе корисника и захтеве времена.

Библиотека ради у разгранатој мрежи од 30 библиотечких огранака и одељења у Граду, насељеним местима и општини Сремски Карловци. У централном објекту се налази Одељење за одрасле кориснике „Ђура Даничић", Одељење за децу, Информационо-референтни центар са Читаоницом, управа, стручне и пратеће службе. На Тргу Републике бр. 2 смештени су Библиотечки огранак „Аница Савић Ребац" чији фонд чине књиге на страним језицима и простор Завичајне збирке предвиђен за легате. Од 2018. године, у саставу Библиотеке налази се и Дигитални омладински центар (Ул. Војводе Путника 1). У септембру 2023. године отворен је и нови библиотечки огранак „Мирослав Антић" на Сајлову.

На основу законских одредаба (Закон о библиотечко-информационој делатности – *Службени гласник Републике Србије* бр. 52/2011. године и 78/21, Закона о утврђивању надлежности Аутономне Покрајине Војводине (*Сл. Гласник РС* бр. 99/09 , 67/12 – одлука УС, 18/20-др. Закон и 111/21-др. закон), и чл. 21, 23, 36 Покрајинске скупштинске одлуке о покрајинској управи (Сл. лист АП Војводине бр. 37/2014, 54/2014 – гр. одлука, 37/2016, 29/2017, 24/2019, 66/2020 и 38/2021*)*, Градска библиотека у Новом Саду је матична библиотека за Јужнобачки округ, што значи да прати рад и пружа стручну помоћ свим општинским, школским и специјалним библиотекама на овој територији.

Основна делатност Библиотеке је да сакупља, обрађује, класификује и даје на коришћење библиотечку грађу и информације. На годишњем нивоу, Библиотека бележи упис преко 22.000 чланова и близу 100.000 корисника на даљину (веб-сајт, фејсбук странице и других дигиталних канала комуникације). Располаже са преко 590.000 књига и неколико стотина наслова часописа. У Завичајној збирци чува се велики број примерака старе и ретке књиге (споменика културе). Последњих неколико година Библиотека је своје фондове обогатила вредним легатима и некњижном грађом. Библиотека располаже са преко 150 рачунара са припадајућом опремом и ради у библиотечко-информационом систему *Бисис 5*.

Наша установа делује као културни, образовно-информациони центар и сервис локалне заједнице, а посебно као подршка формалном образовању на свим нивоима. Позајмица библиотечке грађе, популаризација књиге и читања кроз бројне програмске садржаје, неговање читалачких навика, пружање информација и услуга и рад на континуираној едукацији корисника (првенствено младих, али и осталих категорија корисника) и издавачка делатност, основни су циљеви Библиотеке. Поред ових послова, у оквиру библиотечко-информационе и издавачке делатности, један од главних фокуса даљег развоја Библиотеке, у смислу модернизације рада и

представљања установе као јавног информационог сервиса јесу програми међуинституционалне сарадње и унапређивања библиотечких простора мултидисциплинарним уметничким изразом.

У 2026. години реализоваћемо пресељење Библиотечког огранка „Ђорђе Арацкић" у Лединцима у нови Дом културе, као и пресељење Библиотечког огранака „Жарко Зрењанин" на Новом Насељу у Културну станицу Ново Насеље и Библиотечког огранка „Ади Ендре" у Дом културе у Будисави, у случају да поменути објекти буду изграђени током 2026. године. Планирамо и набавку нових полица, столова, столица и друге опреме за уређење ових простора.

У сарадњи са Градском управом за имовину и имовинско-правне послове тражићемо решење за пресељење Библиотечког огранка „Владимир Назор" у Петроварадину на адекватнију локацију.

У 2026. години планирамо израду нове интернет странице Библиотеке (веб сајта), јер је постојећа превазиђена у визуелном и технолошком смислу.

Издавачки програм установе за 2026. годину осмишљен је тако да настави развојни пут који смо установили претходних година у смислу селекције објављених наслова из домена научне књиге, дечије литературе, светске белетристике и наслова из културне историје нашег Града са циљем афирмације лика и дела важних историјских личности и догађаја. Посебно истичемо едицију *Новосадски манускрипт*, коју већ дуже од двадесет година успешно реализујемо у сарадњи са Рукописним одељењем Матице Српске.

У 2026. години Библиотека ће активно учествовати заједно са Фондацијом „Нови Сад-Европска престоница културе", а на предлог Градске управе за културу и Града Новог Сада у пројекту *Мрежа креативних градова УНЕСКО-а у области нових и дигиталних уметности* (Medias arts). Почетком 2026. године аплицираћемо на ИПА позив за пројекте прекограничне сарадње у вези са реализацијом пројеката од важности за обе земље у домену културе. Наша установа би била задужена за обезбеђивање просторих ресурса, док би средства и опрема за простор Мултимедијалног музеја Александра Тишме била обезбеђена путем поменутог пројекта. Тиме би се, посредством нових и дигиталних уметности афирмисано литерарно наслеђе региона са акцентом на разумевању мултикултуралности и мултиконфесионалности и суживота у миру и толеранцији као есенције европских вредности.

У оквиру међународног пројекта „Руте жена књижевница", који се бави афирмацијом женског литерарног наслеђа у мрежи словенских земаља, Библиотека планира организацију програмских садржаја у складу са партнерском организацијом. У 2026. години, као и прошле године, потребно је платити чланарину за међународну организацију "Форум словенских култура".

Пројекат на програму „Еразмус+: KA210-ADU", одобрен крајем 2023, а с реализацијом почео 1. априла 2024. године, под називом *Библиотека мења свет* (слов. *Knjižnica spreminja svet*; енгл. *Library Changing the World*), завршава се током 2026. године. Наша установа у пројекту учествује као партнер, заједно са Књижницом Франца Ксавера Мешка у Орможу (Словенија), која је водећи партнер, Градском библиотеком Стренчу (Летонија) и Градском књижницом „Јурај Шижгорић" у Шибенику (Хрватска). Пројекат траје две године, а тема му је едукација одраслих. Укупан резултат пројекта биће е-књига која ће садржати текстове о примерима добре праксе које ће библиотеке примењивати у својим срединама.

Реализација "Еразмус+ пројекта HER(AI)TAGE" почела је у фебруару 2025. године, и предвиђено је да траје до јула 2026. године. Завршетак овог пројекта укључује, између осталог,

постављање изложбе и израду интерактивне збирке прича. За 2026. планирано је штампање или поменуте збирке прича или каталога изложбе, публикација би била средњег обима у тиражу од 50 примерака.

Почетком 2025. године, Библиотека је учествовала у креирању и подношењу апликације за нови "Еразмус+ пројекат под називом *GUARD"*, заједно са установама из Хрватске, Шпаније и Италије. У зависности од исхода аплицирања и одобрења пројекта од стране ЕУ, почевши од 2026. и кроз 2027. планира се реализација поменутог пројекта. Пројекат је усмерен на очување и ревитализацију културног наслеђа кроз активну међугенерацијску размену и интегрише аналогне технике, тј. традиционалне занате, са напредним дигиталним алатима.

До краја 2025. године планира се аплицирање са конкурсном идејом популаризације позоришне уметности на конкурс Европских пројеката сарадње за 2026. (Министарство културе Републике Србије, Деск Креативна Европа). Библиотека ће путем међуинституционалне сарадње са другим установама културе бити део конзорцијума који ће у поменутој апликацији представљати Нови Сад. Смисао поменуте сарадње на градском и међународном нивоу усмерен је на подизање културних капацитета и развој публике по принципу децентрализације културних садржаја путем мреже огранака Библиотеке.

У последњих неколико година, излози централног објекта Библиотеке у Дунавској 1, на својеврстан начин претворени су у изложбене панеле на којима два пута годишње постављамо изложбе са темама из културне историје нашег Града или у вези са значајним личностима и догађајима. Ове изложбе плод су међуинституционалне сарадње наше и других установа културе, текстове припремају уважени историчари и професори књижевности, док се материјали из свих фундуса поменутих установа, посредством међуинституционалне сарадње, овим путем, приказују најширој јавности, посетиоцима и пролазницима. Обзиром да је поменути центални објекат Библиотеке у пешачкој зони, видљивост поменутих изложби је велика. Поред домаћих посетилаца, велики број странаца посећује ове садржаје због туристичке руте и позиције наше установе, што је свакако прилика за ширу афирмацију културног наслеђа региона и тема из националне историје. У 2026. години планирамо изложбу посвећену 200 година постојања Матице српске.

Могућа је реализација стручних екскурзија и у друге градове у земљи и иностранству, уколико буде било потребе, посебно у светлу унапређења библиотечко-информационе делатности и посете библиотекама и установама културе које су, у инфраструктурном, просторном и програмском смислу, пример добре праксе (нпр. Сајам књига у Шаржи у Уједињеним арапским емиратима или у Абу Дабију, у складу са временским оквирима и подршком Министарства културе Републике Србије).

3. Историјат установе

Градска библиотека у Новом Саду свој рад заснива на традицији Српске читаонице новосадске, основане 23. септембра 1845. године. Први председник Читаонице био је Јован Рајић Млађи, новосадски адвокат. Године 1847. за председника је изабран Јован Хаџић (Милош Светић). Након чувене буне 1848. године, Читаоница је разрушена јуна 1849, а њен рад се обнавља 1861.

године, када на чело долази најмаркантнија личност у политичком животу војвођанских Срба др Светозар Милетић, док је за секретара изабран Јован Јовановић Змај. Исте године одобрен је и Устав Читаонице. Ово је најзначајнији период деловања Српске читаонице новосадске, јер је у њеном окриљу основано Српско народно позориште, прво професионално позориште у Срба. Читаоница је била покровитељ рада многих тадашњих друштава и других културних организација.

Своју индивидуалност Српска читаоница чува до 1958. године када, обједињена са Библиотеком „Ђура Даничић" и рејонским библиотекама Града, а нешто касније и позајмним одељењем Библиотеке Матице српске, постаје Народна библиотека. Име *Градска библиотека у Новом Саду*, које носи и данас, добија 1993. године.

4. Организациона структура

Градска библиотека у Новом Саду, у свом саставу има Службу за библиотечке послове и Службу за заједничке послове. Сви послови из делатности Библиотеке, систематизовани су према сродности, међусобној условљености, технолошкој повезаности у процесу рада и истоветности захтева за њихово извршење. Послове може обављати један или више извршилаца, у зависности од природе послова, потребе Библиотеке и обима рада.

У Библиотеци је систематизовано 83 радних места.

Служба за библиотечке послове има 8 одељења:

1. Одељење за унапређење, развој и надзор библиотечке делатности,
2. Одељење за попуњавање фондова и инвентарисање,
3. Одељење за обраду и библиографска истраживања,
4. Одељење „Ђура Даничић",
5. Одељење за децу,
6. Одељење Информационо-референталног центра са Читаоницом,
7. Одељење библиотечких огранака,
8. Одељење Завичајне збирке.

Служба за заједничке послове има три одељења:

1. Одељење за финансијске послове,
2. Одељење за опште послове,
3. Одељење књиговезнице.

За све послове предвиђене Програмом рада за 2026. годину планирано је 83 запослених на неодређено време и 6 на одређено време.

Чак и након одобрења за пријем нових запослених, Библиотеци ће у наредном периоду бити неопходно додатно ангажовање радника на привременим и повременим пословима, како у новим просторима, тако и у огранцима у насељеним местима, са циљем приступачне и благовремене услуге за све наше кориснике.

5. Циљ програма рада

Програм рада Градске библиотеке у Новом Саду у 2026. години реализоваће се сходно обавезама установе, које проистичу из Закона о библиотечко-информационој делатности, одговарајућих правилника, упутстава и стандарда, Закона о старој и реткој библиотечкој грађи и Закона о обавезном примерку – који у основи регулише рад установе, Закона о утврђивању надлежности АП Војводине, Статута АП Војводине, одредаба Закона о култури, сходно захтевима међународних и домаћих стандарда, мисији и визији Библиотеке, као и дефинисаним плановима рада и задацима.

Иако перманентно развија своју делатност и повећава број библиотечких огранака, обим, врсту и квалитет услуга, Библиотека се суочава са ограничењима у вези са потребним бројем запослених.

Током наредних неколико година, деценијски проблем просторног ограничења централног објекта у Дунавској 1 биће решен на најбољи начин у складу са прописаним домаћим и међународним стандардима библиотечко-информационе делатности као и поменутих стандарда у вези са организацијом рада и смештајем фондова разних одељења Библиотеке. Наиме, Дечје одељење, а можда и нека друга одељења, биће пресељени у простор СПЦ „Војводина", који ће, сарадњом надлежних управа и Факултета техничких наука, бити приведен намени модерног интерактивног простора за културу у коме делују различити субјекти. Један од простора поменуте целине представљаће Дечје одељење Библиотеке, уређено по модерним међународним стандардима приступачности.

5.1. Набавка библиотечко-информационе грађе

Континуирана планска набавка библиотечке-информационе грађе, као основног средства за рад, несумњиво је најважнији предуслов за рад јавне библиотеке.

На основу Предлога набавке књига и периодике у јавним библиотекама Републике Србије за 2026. годину Народне библиотеке Србије, који је у складу са важећим стандардима, за Градску библиотеку у Новом Саду укупна средства потребна за куповину књига и периодике износе 28.366.000,00 динара. Увећање књижног фонда Библиотеке, једним делом, потичу и од средстава опредељених од Покрајинског секретаријата за културу, информисање и односе са верским заједницама АП Војводине, као и од откупа публикација од стране Министарства културе Републике Србије.

Осим набавке књига и периодике, планирамо набавку и савремених формата грађе ради привлачења нове публике (набавка е-књига, аудио књига и база електронских часописа).

5.2. Рад са корисницима

Основна делатност Библиотеке је рад са корисницима. Као и до сада, поред позајмице библиотечке грађе, биће организоване бројне програмске активности намењене свим категоријама корисника, а посебно деци и омладини. Активности се реализизују у циљу развоја публике и

повећања броја корисника у светлу афирмације Библиотеке као модерног библиотечко-информационог сервиса који кореспондира са локалном заједницом. Настојаћемо да повећамо ниво учешћа публике у креирању културне понуде и садржаја. Спроводиће се истраживања публике у циљу дефинисања профила корисника и њихових очекивања.

Активности ће се реализовати у свим библиотечким огранцима, у складу са потребама и интересовањима друштвене заједнице.

На Одељењу „Ђура Даничић" (Ул. Дунавска 1), осим редовног рада са корисницима, реализују се разни програми у циљу популаризације књиге и читања. Једна од новина на поменутом Одељењу јесте покретање програма поставке интерактивних изложби на излозима поменутог објекта. Ове изложбе су афирмативног карактера и у вези са актуелним питањима заједнице као и са темама из прошлости нашег Града и литерарне баштине региона. Поменути програм скреће пажњу на Библиотеку као место целоживотног учења, квалитетних културних програма и профилише је као својеврстан културно-едукативан сервис грађана.

Библиотекари овог Одељења учествују у манифестацијама *Ноћ музеја, Ноћ позоришта* и *Ноћ књиге.* Традиционална манифестација *Читалачка значка* представља гест захвалности верним читаоцима и пријатељима Библиотеке.

Програмске активности на Дечјем одељењу у 2026. години биће намењене, пре свега, најмлађим корисницима, као циљној групи. Оне укључују креативне радионице (литерарне, ликовне, новинарске, драмске), едукативне програме, интерактивне садржаје, курсеве, промоције књига, трибине, секције итд. Добру посећеност имају новији садржаји: поетско-рецитаторски конкурс *Од детета до поете,* дечје књижевне вечери, одржавање читалачких клубова за децу млађег узраста и старијег школског узраста, као и поставке изложби дечјих радова. Традиционално се приређује програм *Књига у срцу*, као признање верним читаоцима и корисницима услуга Дечјег одељења. Вредне помена су и многобројне организоване посете деце из вртића и школа у циљу популаризације књиге и читања, као и развоја свести о образовању, естетици и култури од најранијих узраста. Дечје одељење деценијама развија интензивну сарадњу са установама културе, медијским кућама, манифестацијама и другим актерима друштвеног и културног живота локалне заједнице.

Библиотечки огранак са фондом књига на страним језицима, „Аница Савић Ребац", остварује успешну сарадњу са мрежом института и културних центара земаља Европске уније (EUNIC), Руским домом из Београда, Гете институтом, Хеленским институтом из Београда, амбасадама, установама и појединцима на плану припреме и реализације разноврсних програма. И у 2026. години наставиће да промовише различите културе кроз учење језика, изложбе, манифестације... Ове активности одвијају се у складу са протоколима о сарадњи који су потписани са Руским домом, Гете институтом из Београда и Удружењем наставника немачког језика Србије, Хеленским институтом из Београда и Конфуције институтом Филозофског факултета у Новом Саду. Резултат ових активности биће више десетина програма током године. Посебну важност, у светлу све већег броја странаца који бораве у Новом Саду трајно или привремено, добија овај огранак, обзиром да постаје место на коме је доступна литература на поменутим језицима али је истовремено и место културног дијалога и представљања културних израза других књижевности и естетика. Велику важност поменути огранак има и због поседовања фонда књига за студенте англистике и романистике.

Јединствени облик рада на отвореном простору, од 2008. године, представља Библиотека на Штранду, у којој се, током летњих месеци, пружају услуге посетиоцима Штранда и одржавају разноврсни програми. Градска библиотека у Новом Саду препознатљива је у читавој Србији по овом, тзв. алтернативном облику рада Библиотеке. Библиотека на Штранду наишла је на најширу подршку грађана Новог Сада. У 2026. години планирамо организовање изложбе о досадашњим активностима у овој библиотеци.

Још неколико програма и пројеката, по иновативности и друштвеној ангажованости, издвајају Библиотеку:

- у Библиотечком огранку „Трифун Димић", у Шангају, наставиће се са инклузивним програмима, образовним и едукативним садржајима намењеним ромској популацији. Наставиће се успешна сарадња са Канцеларијом за инклузију Рома АП Војводине, Матицом ромском и невладиним огранизацијама.

- примери добре праксе у раду библиотечких огранака, кроз сарадњу са локалном заједницом и установама културе и образовања највидљивији су кроз резултате рада у библиотечким огранцима: „Стеван Сремац" (тематске трибине посвећене женама и родној равноправности, књижевни сусрети, предавања), „Данило Киш", „Жарко Зрењанин", „Коста Трифковић"(креативне радионице за децу, групне посете)...

- фонд Завичајне збирке има карактер музејске збирке – сакупља и чува стару и ретку књигу и периодику везану за Нови Сад, као и библиотечку грађу која се односи на савремено завичајно стваралаштво. Свакодневно пружа информације заинтересованим грађанима, научним, јавним и културним радницима, првенствено корисницима који се баве истраживачким радом. Библиотечки материјал често се користи и за потребе јавног информисања. Континуирано ће се наставити рад на дигитализацији библиотечке грађе по дефинисаном плану (од избора преко скенирања грађе, до обраде у захтевним софтверима и постављање грађе на сајт). Приоритет је завршетак дигитализације старе и ретке књиге које подлежу Закону о старој и реткој библиотечкој грађи, стара периодика, некњижна грађа (фотографије), легати, рукописи и друго. У 2026. години планира се и каталошка обрада легата академика Дејана Медаковића, Радована Аге Маркова, академика Драгана Шкорића, проф. др Момчила Грубача и проф. др Миодрага Радовића. Обрађени легати биће презентовани путем медија, радионица и трибина. Током 2026. године планира се уређење спољњих панела – излога простора у коме је седиште Завичајне збирке. Изложбени панели биће дизајнирани од материјала који поседује Завичајна збирка са циљем афирмације културе сећања и могућности коришћења библиотечке грађе које иста нуди сугрђанима.

- Информационо-референтни центар са читаоницом је одељење које располаже штампаним и електронским изворима. Услуге овог Одељења углавном користе научни радници, истраживачи, студенти, средњошколци и ученици виших разреда основних школа. Захтеви корисника, у највећем броју случајева, тичу се израде реферата, семинарских, дипломских и радова за постдипломске студије. При тематској претрази користи се различите базе података, а претраживања се врше на српском и енглеском језику. У циљу промовисања и приближавања ресурса и услуга ИРЦ-а библиотекари ће по утврђеном плану и програму посетити средње школе, факултете и завршне разреде основних школа у Новом Саду. У овом Одељењу корисници ће имати и могућност да користе сервис аудио књиге и базе података страних часописа *Прес ридер*. Такође, ИРЦ је на

располагању мрежи огранака Библиотеке, односно, на захтев пружа услуге библиотекарима и корисницима огранака у Граду и приградским насељима.

Као и претходних година, Библиотека планира учешће на Међународном сајму књига у Новом Саду у марту месецу. На штанду ће се презентовани наслови из наше издавачке делатности и издавачка делатности других библиотека издавача из Републике Србије. У оквиру дечјег кутка, библиотекарке Дечјег одељења реализовање низ креативних радионица.

Крајем 2026. године, у сарадњи са ИК „Прометеј" и Галеријом „Atria humana", биће организована свечаност на којој ће бити уручена пригодна признања „Признања доброте" најхуманијим омладинцима, учесницима ликовно-литерарног конкурса, као и појединцима предложеним од Црвеног крста Новог Сада, ШОСО „Милан Петровић" и Дечјег села у Сремској Каменици. За награђене појединце потребно је обезбедити пригодна признања.

Осим класичног рада са корисницима, Библиотека корисницима нуди и електронске садржаје на друштвеним мрежама (интернет и Facebook страница Библиотеке, Дечјег одељења, библиотечког огранка „Аница Савић Ребац", Youtube канал Библиотеке и Instagram страницу Дигиталног омладинског центра), као и коришћење аудио књига. Како би посећеност ових страница била још боља, а садржаји видљивији на интернету, у 2026. години, планирамо ангажовање професионалне агенције која се бави дигиталним маркетингом, као и израду нове интернет странице.

Библиотечки огранци у приградским местима, поред редовне делатности, наставиће сарадњу са друштвеном средином. На основу анализе структуре и потреба грађана биће интензивирани програмски садржаји за све категорије корисника.

У Одељењу за унапређење, развој и надзор библиотечке делатности реализоваће се матичне активности које су регулисане Законом о библиотечко-информационој делатности. Матичне функције обављају се на територији Јужнобачког округа за све општинске, школске и специјалне библиотеке. Испуњавајући ове задатке, библиотечки радници вршиће надзор над стручним радом и пружати стручну помоћ, а посебна пажња посветиће се перманентној едукацији библиотекара. Биће организовани редовни стручни скупови са директорима општинских библиотека и стручним радницима, по потреби.

Обавеза сталног стручног усавршавања запослених у библиотекама регулисана је и следећим прописима: Закон о библиотечко-информационој делатности (Сл. гласник РС, бр. 52/11 и 78/21) и чл.2 тачка 1) и 3) Правилником о сталном стручном усавршавању у библиотечко-информационој делатности (Сл. гласник РС, бр. 18/13). На основу наведене регулативе, стручни радници имају обавезу да, у току једне године, присуствују стручном усавршавању у трајању од најмање шест радних сати, на стручном скупу акредитованом од Комисије за акредитацију програма у Народној библиотеци Србије. Средства у ове сврхе, по чл. 5 овог Правилника, обезбеђује Оснивач. Такође, обавезу стручног усавршавања имају и запослени у области права и финансија, те и за ту сврху треба обезбедити средства.

Успешна примена међународних и домаћих стандарда у библиотечко-информационој делатности, практична искуства и креативна решења подразумевају непрекидно праћење достигнућа и развоја библиотека у земљи и иностранству. Потреба редовних контаката и стручних посета библиотекама у земљи и иностранству огледа се првенствено на емпиријском плану – кроз размену искустава и у примени успешних модела рада. Сарадња између библиотека треба да

постоји најпре у оквиру државе, али и са библиотекама земаља у окружењу. Сарадња која треба да резултира учешћем у заједничким пројектима које подржава Европска унија (претприступни фондови) условљена је регионалном сарадњом установа/учесница из више земаља региона. Стога је неопходно обезбедити средства за стручна путовања у иностранство, ради учешћа у заједничким пројектима, а у циљу аплицирања за средства из европских фондова.

Наставиће се издавачка делатност Библиотеке објављивањем одабраних наслова књига и „Билтена приновљених књига" (излази двомесечно).

Грађевинска адаптација неколико библиотечких објеката биће реализована у 2026. години, по редоследу и принципу приоритета.

Служба за заједничке послове током 2026. године обезбедиће све потребне услове за несметано функционисање стручних служби, пословодног органа и органа управљања.

Поред редовних активности, у Одељењу за опште послове планирани су послови везани за примену Закона о јавним службама и послови везани за јавне набавке.

У Одељењу за финансијске послове планиране су активности везане за континуирано праћење законских прописа који се односе на материјално-финансијско пословање Установе, учествовање у изради Програма рада и Финансијског плана Установе, праћење наменског трошења средстава, сарадња са Градском управом за културу и све активности везане за тај вид сарадње, израда кварталних и годишњих извештаја о извршењу Буџета, праћење реализације пројектних активности, учествовање и припремање материјала за седнице управног и надзорног одбора.

5.3. Информатичка и информациона подршка

Примена нових технологија у свакодневном раду је стандард који Библиотека континуирано унапређује. Стога ће, осим редовних задатака у оквиру струке, у 2026. години активности бити усмерене ка коришћењу свих могућности програма за библиотечко-информационо пословање *Бисис 5* и друштвених мрежа Библиотеке као модела представљања установе.

У Библиотеци се, од 2004. године, користи програм за библиотечко-информационо пословање *Бисис 5*. Овај софтвер користи се у већини јавних библиотека у АП Војводини и Републици Србији. Потреба је да финансирање софтвера и опреме постане редовна ставка у буџету финансирања Библиотеке, како не би дошло до застоја у раду са корисницима. За неометано функционисање програма у техничком смислу и благовремену дораду за потребе библиотечке струке (на основу актуелних стандарда) неопходно је обезбедити потребна средства.

У мрежи библиотечких огранака и свих одељења и служби, вршиће се замена дотрајалих рачунара новим. Напомињено да ће у 2026. години овај посао бити приоритет јер је изражена потреба за набавком нових рачунара, штампача и остале рачунарске опреме.

У последње три године Библиотека ангажује професионалног стручњака за дигитални маркетинг, са циљем афирмације рада установе и што веће популаризације програма које Библиотека реализује. У 2026. години, наставићемо са овом праксом у циљу унапређење видљивости рада Библиотеке, као и даљи развој на профилисању установе као модерног културног, друштвеног и јавног сервиса заједнице.

II. ПЛАНИРАНИ ТРОШКОВИ ЗА ПОСЛОВАЊЕ УСТАНОВЕ

1. ПЛАНИРАНИ РЕДОВНИ ТРОШКОВИ ЗА ПОСЛОВАЊЕ УСТАНОВЕ

1.1. Планиране плате запослених

Програмом рада за 2026. годину планирали смо 89 радника за спровођење зацртаних задатака. Од тога, 83 радника на неодређено време и 6 радника на одређено време.

Планирани износ средстава на позицији Плате, додаци и накнаде запослених и социјални доприноси на терет послодавца из извора 01 у износу од: 136.430.504,25 динара, из извора 04 у износу од: 471.412,95 динара. Укупно потребна средства за исплату зарада из свих извора: 136.901.917,20 динара.

1.2. Социјална давања запосленима, накнаде трошкова за запослене, награде запосленима и остали посебни расходи (солидарне, јубиларне, превоз...)

Градска библиотека у Новом Саду планира из извора 01 накнаде у натури (маркице) за 40 запослених износу од: 1.793.519,28 динара; новогодишње пакетиће за децу запослених (30 деце * 10.000,00) у износу од 300.000,00 динара и готовину за превоз запослених (49 запослених) у износу од: 2.383.088,07 динара. Из извора 04 Библиотека планира накнаде у натури и готовину за превоз запослених у износу од: 180.000,00 динара.

У складу са кадровском евиденцијом, законским прописима и условима за одлазак у пензију у 2026. години из извора 01 планира се: троје (3) запослених који остварују право за одлазак у пензију. Средства за ове намене у износу од: 1.744.454,00 динара. Планирана је помоћ за случај смрти запосленог или члана уже породице (за 4) у износу од: 265.365,94 динара. Из извора 04 планирана су средства за помоћ за случај смрти запосленог у износу од: 50.000,00 динара.

Солидарна помоћ за случај болести (10) у износу од: 593.846,00 динара; као и солидарну помоћ за рођење детета (5) у износу од: 567.493,00 динара. Укупно планирана средства из извора 01 за солидарну помоћ износе: 1.161.339,00 динара, из извора 04 планирана средства: 50.000,00 динара.

Планирана су средства за запослене који у 2026. години стичу право на јубиларну награду, из извора 01, (3 запослених; за 40 година стажа - 1 запослени; за 30 година стажа – 2 запослених) у износу од: 1.870.032,00 динара.

Планирана средства за ову намену из извора 01 износе: 9.517.798,29 динара, из извора 04 износе: 280.000,00 динара.

1.3. Планирани стални трошкови

Планирани стални материјални трошкови у износу од: 31.354.243,00 динара, извор финансирања 01 Буџет Града, из извора 04 у износу од: 840.000,00 динара.

1.4. Планиране накнаде за управни и надзорни одбор

Градска библиотека у Новом Саду планира и исплату накнада председнику и члановима Управног и Надзорног одбора. Планирана средства за чланове из реда запослених, конто 4161, износе: 182.089,00 динара; а за председника и чланове ван Установе, конто 4235, планирана средства износе: 242.785,00 динара. Укупна средства у износу од 424.874,00 динара, извор финансирања 01 Буџет Града.

1.5. Порези, обавезне таксе и новчане казне по решењу судова

Градска библиотека у 2026. години планира из извора 01 средства за регистрацију возила, накнаду за инвалиде и новчане казне по решењу судова у износу од: 820.000,00 динара. Из извора 04 планирају се порези, таксе и накнаде по решењу судова у износу од: 180.000,00 динара.

2. ПЛАН ТЕКУЋЕГ ОДРЖАВАЊА ОБЈЕКАТА И ОПРЕМЕ

Градска библиотека у Новом Саду ради у мрежи од 30 огранка и одељења у Граду и насељеним местима, за које је неопходно обезбедити средства за текуће одржавање објеката и опреме у којима се они налазе. Већина библиотечких огранака налази се у старим, ненаменски грађеним објектима, којима је потребно редовно одржавање и санација.

Постојећа мрежа библиотека на територији Града Новог Сада и општине Сремски Карловци задовољава основне потребе грађана за књигом и информацијама, као и другим културним садржајима које организује Библиотека (књижевни сусрети, изложбе, трибине, предавања и сл) и зато је неопходно наставити улагање у побољшање услова рада у мрежи огранака Библиотеке којима је, због објективног стања у ком се налазе, потребно одржавање, поправке, а често и одређене санације.

У вези са неометаном реализацијом програмских садржаја Библиотеке, организацијом и реализацијом књижевних, музичких и других културних програма, потребно је уредити простор на првом спрату установе који је повезан са Информационо-рефералним центром са Читаоницом, у којима се иначе реализује део културних и едукативних активности.

У 2026. години планирано је уређење дворишта у централном објекту (Дунавска 1), у складу са расположивим средствима. Поменуто уређење подразумева претходну израду пројектно-техничке документације док је циљ исте повећање приступачности установе за кориснике,

обезбеђивање додатног простора за реализацију културних програма на отвореном и санацију поменутог простора, пре свега, због сигурности посетилаца и запослених.

Средства планирана за текуће одржавање објеката у износу од: 4.000.000,00 динара, извор финансирања 01 Буџет Града, 300.000,00 извор 04.

Средства планирана за текуће одржавање опреме у износу од: 500.000,00 динара, извор финансирања 01 Буџет Града, 250.000,00 динара извор 04.

3. ПЛАНИРАНЕ ИНВЕСТИЦИОНЕ АКТИВНОСТИ

3.1. 5122 – Административна опрема

- Канцеларијска опрема (уградна)

За поједине библиотечке огранке неопходно је набавити: нове клима уређаје или заменити дотрајале.

Планирана средства за ове намене износе 500.000,00 динара, извор финансирања 01, Буџет Града.

- Рачунарска опрема

За неометан рад Библиотеке потребно је да у мрежи огранака постоје савремени рачунари и приступ интернету, да би се омогућио рад у програму за библиотечко пословање *Бисис 5*. Рачунаре старије од три године неопходно је сукцесивно мењати, јер улагање у њихово побољшање није реално ни исплативо. Поред рачунара планирамо набавку мултифункционалних штампача, бар-код читача и остале рачунарске опреме.

Укупно планирана средства за рачунарску опрему: 1.500.000,00 динара, извор финансирања 01, Буџет Града.

- Опрема за домаћинство

За потребе нормалног функционисања библиотечких огранака неопходно је набавити и опрему за домаћинство (завесе, сунцобране и тенде).

Планирана средства за ове намене износе: 500.000,00 динара, извор финансирања 01 Буџет Града.

Планирана средства за набавку канцеларијске опреме, рачунарске опреме и опреме за домаћинство, економска класификација 5122 административна опрема, извор финансирања 01 Буџет Града износе: 2.500.000,00 динара.

3.2. 5126 – Опрема за образовање, науку, културу и спорт

Смештај књижне грађе подлеже стандардима, због чега је неопходно у појединим библиотечким огранцима набавити нове полице и ормане. Такође планирамо набавку радних столова и столица, фиокара за радни сто, кутија за сликовнице и остале опреме за културу.

У 2026. години, планирамо уређење изложбеног простора испред Читаонице на првом спрату централног објекта у Дунавској 1. Уместо постојећих застарелих и предимензионираних изложбених сталака планирамо замену истих модернијим, мултифункционалним паноима од којих ће неки бити на зидовима, а неки подни. Поменутим изменама пролазни простор би постао функционалнији, док би уједно добили више изложбеног простора, како за модерне изложбе, тако и за раритете које у установи поседујемо.

За потребе одвијања музичких програма у Читаоници потребно је набавити један нови електрични пијанино.

У Библиотеци на Штранду биће организована изложба за коју је потребно набавити металне паное, отпорне на различите временске услове.

У 2026. години, од изузетне важности јесте уређење простора Читаонице, који, иако слови за омиљено место за књижевне вечери, учење и истраживачки рад за многе Новосађане. У Читаоници је потребна набавка новог намештаја (мултифункционалне фотеље, сто за говорнике и нове столице). Потребно је поптпуно опремити нови простор Библиотечког огранка „Ђорђе Арацкић", чије ће седиште бити у новом Дому културе у Лединцима.

Планирана средства за набавку опреме за културу износе: 2.000.000,00 динара, извор финансирања 01, Буџет Града.

3.3. 5151 – НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА

Планска набавка нових књига и друге библиотечке грађе основни је предуслов успешног рада јавне библиотеке. Да би Библиотека остварила своје програме и планове и привукла нове кориснике, неопходна је набавка нових књига у складу са документом *Предлог набавке књига и периодике* који је израдила Народна библиотека Србије, за 2026. годину, по коме би Библиотека требало са располаже са 28.366.000,00 динара за куповину књига и периодике. Да би се задовољили препоручени национални стандарди и потребе корисника, годишња принова куповином за библиотечку мрежу, требало би да буде једна публикација по уписаном кориснику или за око 5% увећање постојећег фонда, у складу са наведеним стандардима. У 2026. години библиотечку грађу треба набавити за 30 библиотечких огранака и одељења.

Планирана средстава за набавку књига и остале библиотечке грађе у 2026. години износе 10.500.000,00 динара, извор финансирања 01, износ финансирања 04 у износу од: 400.000,00 динара.

Укупно планирана средства за инвестиционе активности Градске библиотеке у Новом Саду за 2025. годину износе: 15.000.000,00 динара, извор финансирања 01 Буџет Града, 400.000,00 динара извор финансирања 04.

4. ПОДАЦИ О УКУПНО ПЛАНИРАНИМ СРЕДСТВИМА УСТАНОВЕ

4.1. ПЛАНИРАНИ РАСХОДИ УСТАНОВЕ

			Укупно планирани расходи				
Ек.класиф.	Средства из буџета извор 01	Сопствена средства извор 04	Трансфери од других нивоа власти (07)	Нераспоређени вишак прихода и примања из ранијих година (13)	Неутрошена средства трансфера од других нивоа власти (17)	Финансијска помоћ ЕУ извор 56	Укупно
411	118.480.680,88	409.390,32					118.890.071,20
412	17.949.823,37	62.022,63					18.011.846,00
413	2.093.519,28	130.000,00					2.223.519,28
414	3.171.158,94	100.000,00					3.271.158,94
415	2.383.088,07	50.000,00					2.433.088,07
416	2.052.121,00						2.052.121,00
421	31.854.243,00	840.000,00					32.694.243,00
422	1.150.000,00	400.000,00					1.550.000,00
423	6.111.745,00	1.579.400,00				468.960,00	8.160.105,00
424	1.787.840,00	400.000,00				87.840,00	2.275.680,00
425	4.500.000,00	550.000,00					5.050.000,00
426	4.250.000,00	910.000,00					5.160.000,00
431							0,00
444		0,00					0,00
462							0,00
481							0,00
482	720.000,00	60.000,00					780.000,00
483	100.000,00	120.000,00					220.000,00
511		0,00					0,00
512	4.500.000,00	0,00					4.500.000,00
515	10.500.000,00	400.000,00					10.900.000,00
465	0,00	0,00					0,00
УКУПНО	211.604.219,54	6.010.812,95	0,00	0,00		556.800,00	218.171.832,49

4.2. ПЛАНИРАНИ ПРИХОДИ УСТАНОВЕ

Извор финансирања	ИЗНОС
Средства из буџета 01	211.604.219,54
Сопствени приходи 04	6.010.812,95
Донације од ос.нив. 07	

Донације невл. орг. и пој.08	
Примања од прод. неф имовине 09	
Средства из нераспоређеног вишка прихода из ранијих године 13	
Финансијска помоћ ЕУ извор 56	556.800,00
Укупно:	218.171.832,49

III. ПЛАНИРАНИ ПРОГРАМИ И АКТИВНОСТИ УСТАНОВЕ

Градска библиотека у Новом Саду у 2026. години за планиране програме и активности установе је наменила средства из извора 01 у износу од: 13.556.800,00 динара и из извора 04: 3.289.400,00 динара.

1. Развој библиотечко-информационе делатности

1.1. Обављање матичне делатности за Јужнобачки округ и стручно усавршавање библиотечких радника

Укупна вредност програма: 1.200.000,00 динара, Буџет Града, извор финансирања 01, 400.000,00 динара, извор 04.

Опис програма:

Градска библиотека у Новом Саду обавља матичне послове на територији Јужнобачког округа и матична је за све општинске, школске и специјалне библиотеке и организационе јединице на поменутој територији (Закон о библиотечко-информационој делатности – Службени гласник Републике Србије бр. 52/2011 и 78/21) и Закон о утврђивању надлежности Аутономне Покрајине Војводине (Службени гласник 99/09, 67/12-одлука УС, 18/20-др закон и 111/21-др закон) и Покрајинске скупштинске одлуке о покрајинској управи (Сл. Лист АП Војводине 37/14, 54/14-др Одлука, 37/16,29/17, 24/19, 66/20, 38/21 и 22/25) и Решења о одређивању библиотека које обављају матичне функције у библиотечко-информационој делатности на територији АП Војводине, у оквиру своје надлежности, обавља функцију матичности у 10 општинских библиотека са 56 огранака, 28 специјалних библиотека и 149 школских библиотека (109 у основним и 40 у средњим школама).

Матичне функције које Библиотека извршава су: вођење регистра библиотека, вођење каталога библиотечке грађе, пружање стручне помоћи, надзор над стручним радом и увид у услове рада, старање о усавршавању и едукацији кадрова, праћење и проучавање стања, потреба и услова рада у библиотечкој делатности, предлагање мера за унапређивање делатности и њихово спровођење. Ове функције, као поверене послове, матичне библиотеке спроводе целовито и перманентно. Тиме се стварају услови за унапређење делатности, равномеран развој библиотека и правилно функционисање укупног библиотечко-информационог система у Србији.

Због сталних промена које прате развој струке, старање о усавршавању и едукацији кадрова један је од приоритетних задатака матичних библиотека. Редовна обука и информисање стручних радника врше се на терену и у току организованих семинара, који су прилагођени типу библиотека.

Годишње се организују:

2 семинара за библиотекаре у општинским народним библиотекама,

1 семинар за библиотекаре у школским библиотекама,

1 семинар за библиотекаре у специјалним библиотекама.

Планира се редовни надзор над стручним радом у пет општинских народних, пет школских и пет специјалних библиотека.

Доживотно учење и стручно усавршавање у информационом друштву обавеза је свих библиотекара. За нашу установу сарадња са другим библиотекама и установама културе ствара могућност да се учествује у заједничким пројектима и аплицира за средства из домаћих и иностраних фондова. У том циљу планирана су службена путовања у земљи и иностранство.

У току календарске године, планира се присуство следећим стручним (редовним) скуповима:

Б) Редовни (дводневни и тродневни):

Стручни скуп и прва годишња скупштина Библиотекарског друштва Србије (фебруар),

Међународни стручно-научни скуп у организацији Библиотекарског друштва Републике Српске (Република Српска, април),

Годишњи стручно-научни скуп Заједнице матичних библиотека Србије БИБЛИОНЕТ (септембар),

Међународни научни скуп (октобар, Београд) у организацији Филолошког факултета у Београду – Катедре за библиотекарство и информационе науке,

Стручни скуп и јесења скупштина Библиотекарског друштва Србије,

Конференција Библиотекарског друштва Србије (децембар).

В) Ванредни (једнодневни)

Г) Семинари за све стручне раднике у току године, са темама актуелним за библиотечку делатност (у складу са законском регулативом о обавезном стручном усавршавању радника).

Д) Семинари за запослене у одељењима за опште и финансијске послове у циљу праћења законских прописа и регулативе.

Ђ) током наредне године планирана је једнодневна стручна екскурзија за све запослене у колективу.

Е) током 2026. године, као и до сада, планирамо колективну посету Сајму књига у Београду (октобар) за све запослене.

Аутор(и):

Стручни радници библиотеке и експерти из националних и универзитетских библиотека.

Циљ програма и очекивани резултати:

Стручно оспособљавање и усавршавање библиотечких радника и надзор над стручним радом у Округу.

Циљне групе:

Библиотекари у јавним, школским и специјалним библиотекама у Јужнобачком округу.

Партнерства и сарадње:

Народна библиотека Србије, Библиотека Матице српске, Универзитетска библиотека „Светозар Марковић", друге установе културе

1.2. Унапређење информационе делатности

Укупна вредност програма: 1.500.000,00 динара, Буџет Града, извор финансирања 01.

Опис програма:

Библиотечко пословање у Градској библиотеци у Новом Саду је аутоматизовано. Рачунарска опрема захтева редовно одржавање, куповину нове и замену дотрајале опреме и потрошног материјала у 2026. години. Библиотека поседује преко 150 рачунара са припадајућом опремом која је у функцији запослених и корисника.

Редовно одржавање рачунара има за циљ несметано функционисање програма за библиотечко пословање. С обзиром да је у примени програм за библиотечко пословање *Бисис 5*, техничка опрема мора да одговори захтевима програмског пакета. Потреба је да финансирање софтвера и опреме постане редовна ставка у буџету финансирања Библиотеке, како не би дошло до застоја у раду са корисницима. За неометано функционисање програма у техничком смислу и благовремену дораду за потребе библиотечке струке (на основу актуелних стандарда) неопходно је обезбедити потребна средства.

С обзиром да је у Завичајној збирци предвиђено чување дигитализоване грађе, али и израда нових дигиталних докумената и записа, неопходно је обезбедити лиценце за све потребне софтвере – без којих дигитални документи не могу бити израђени. Одређени софтвери су неопходни и за графичку припрему издања Библиотеке (илустровани часописи, књиге), за обраду скениране грађе, за уређење интернет странице и припрему разноврсног материјала за потребе Библиотеке, тј. одељења и огранке у мрежи Библиотеке.

Аутор(и):

Бисис тим – аутори софтвера за библиотечко-информациони систем.

Циљ програма и очекивани резултати:

Редовно одржавање, куповина потрошног материјала.

Циљне групе:

Библиотекари Градске библиотеке у Новом Саду.

Партнерства и сарадње:

ФТН „Информатика"

Библиотека града Београда

Библиотека шабачка

1.3. Издавачка делатност

Укупна вредност програма: 1.700.000,00 динара, Буџет Града, извор финансирања 01.

Опис програма:

Издавачка делатност Градске библиотеке у Новом Саду већ деценијама је високо вреднована у култури Републике Србије и на целокупном српском духовном и културном простору.

У 2026. години наставиће се издавачка делатност објављивањем наслова који обухватају културно наслеђе али и савремено књижевно стваралаштво. Наиме, издавачки програм Библиотеке сачињаваће наставак објављивања наслова аутора са завичајном тематиком у већ профилисаним едицијама, али ће, поред завичајне тематике новину у издавачкој делатности представљати објављивање једног дела из области европске или светске белетристике високог уметничког домета, једног дела из домена класичне књижевности за којим се укаже потреба у библиотечким ограницима и регионалним оквирима, као и дела од важности за националну културу и идентитет нашег народа. У средишту издавачког програма биће објављивање наслова и аутора са завичајном тематиком, док су иновације у издавачкој продукцији установе усмерена ка праћењу савремене и класичне светске и европске књижевности. Посебно место у издавачком опусу установе заузимају наслови за децу и младе, које одликује посебна опрема, илустације и прилагођени, афирмативни садржаји.

Сва наведена издања, у оквиру нове уређивачке политике биће приређена критички, тј. уз одговарајуће садржајне предговоре путем којих ће читаоци добити све потребне информације о делу.

У оквиру издавачке делатности за наредну годину у плану је штампање:

- нових наслова монографских публикација у оквиру едиција *Новосадски манускрипт* и *Благо завичаја*, као и зборници радова, ауторске књиге;
- серијска публикација *Билтен приновљених књига* (шест бројева годишње),

Остало:

- услуге приређивања текста, уреднички послови, услуге превођења, услуге уношења и прелома текста, лектура и коректура текста, дизајн.

Аутор(и):

Аутори публикација, лектори, коректори, дизајнери, илустратори...

Циљ програма и очекивани резултати:

-штампање и промоција наслова који обухватају културно наслеђе или савремено културно стваралаштво.

Циљне групе:

-грађани Новог Сада, шира публика – читаоци наслова из издавачке делатности Библиотеке.
-деца и млади.

Партнерства и сарадње: Рукописно одељење Матице српске.

1.4. Редовна делатност

Укупна вредност програма: 4.750.000,00 динара, Буџет Града, извор финансирања 01, 2.589.400,00 динара, извор 04.

Опис програма:

За несметано функционисање Библиотеке потребно је обезбедити средства за услуге по уговору и набавку материјала.

С обзиром да Библиотека ради у мрежи од 30 одељења и огранака, неопходно је обезбедити: дневну и периодичну штампу, канцеларијски потрошни материјал, материјал за одржавање хигијене, потрошни материјал, средства за услуге агенције за безбедност на раду, итд.

Градска библиотека има два службена возила (теретно и путничко) која користи за потребе превоза књига, материјала и путника, за извршавање поверених послова матичности и слично, па је неопходно обезбедити средства за набавку горива

Како би дигитални садржаји Библиотеке на друштвеним мрежама били видљивији, ангажована је професионална агенција за дигитални маркетинг. Оваква стручна услуга унапредила је пословање установе као и канале комуникације у смислу што доступнијег сервиса грађанима и видљивости програма Библиотеке.

У 2026. години, планирамо ангажовање професионалног фотографа, стручњака за дигитални маркетинг и графичког дизајнера у циљу развоја и унапређења издавачке делатности као и реализације културних програма са циљем промоције литерарног наслеђа и савременог стваралаштва.

У циљу што бољег спровођења мера за очување безбедности и здравља запослених, а на иницијативу синдикалних организација, Библиотека планира да организује систематски здравствени преглед за запослене у складу са чланом 43. став 2. посебног колективног уговора за установе културе чији је оснивач Република Србија, Аутономна покрајина Војводина и јединица локалне самоуправе.

Аутор(и):

- запослени у Библиотеци.

Циљ програма и очекивани резултати:

- редовно и несметано обављање библиотечко-информационе делатности.

Циљне групе:

- корисници Библиотеке.

Партнерства и сарадње:

- Библиотека има континуирану сарадњу са великим бројем организација из владиног и невладиног сектора.

2. Културно-заштитарска делатност

2.1. Заштита и очување књижног фонда Градске библиотеке

Укупна вредност програма: 400.000,00 динара, Буџета Града, извор финансирања 01.

Опис програма:

аштита и очување комплетног књижног фонда део је редовног процеса у функционисању Библиотеке, при чему фондови Завичајне збирке подлежу додатним мерама заштите. С обзиром да се у Завичајној збирци Градске библиотеке налази се 269 примерака старе и 1815 примерака ретке књиге, 25.500 монографских публикација и неколико стотина наслова периодике која се чува, ова грађа чини значајан део укупног књижног фонда Библиотеке. Појам завичајности је основни критеријум по ком библиотечки материјал припада Збирци. Завичај чини географска, политичка и административна целина – иако овај оквир завичаја треба посматрати и у контексту историјског

развоја. У Збирку улази библиотечки материјал без обзира на време када је штампан и језик на ком је писан, али се посебна пажња посвећује библиотечком материјалу на српском, немачком, мађарском, словачком, русинском и румунском језику, као и поклонима и легатима. За очување ове грађе, као културноисторијског наслеђа, примењују се различити поступци заштите. Поред конвенционалних начина, неопходно је континуирано радити на дигитализацији одабраних примерака, што је и прописано Законом. У будућности, дигиталне колекције треба да представљају организовану и структуирану дигитализовану завичајну грађу, чиме ће се постићи заштита материјала, доступност и презентација.

Током 2026. године, у Завичајној збирци се планира додатна заштита библиотечке грађе, што подразумева набавку веће количине картонаже.

Књиговезачки и други послови на заштити библиотечке грађе обављају се у књиговезници. Књиге које се позајмљују корисницима временом се хабају и оштећују па се коричење књига обавља током читаве године. Потребно је нагласити да се у књиговезници раде и други послови – нпр. картонажни (израђују се разне кутије, заштитни омоти, међаши и картони за каталоге, врши се каширање и припрема материјала за изложбе), послови умножавања информационог, изложбеног и другог материјала (око 20.000 копија). Због свих ових послова, набавка потрошног материјала за потребе књиговезнице је неопходна (лепенка, газа, књиговезачко платно, конац и др).

Аутор(и):
- запослени у Библиотеци.

Циљ програма и очекивани резултати:
- заштита и очување комплетног књижног фонда.

Циљне групе:
- корисници књижног фонда Библиотеке.

3. Развој културне делатности

3.1. Популаризација књиге и читања

Укупна вредност програма: 1.952.960,00 динара, Буџета Града, извор финансирања 01, 300.000,00 динара извор 04.

Опис програма:

Афирмација књиге и читања је редовна активност Библиотеке, нарочито у време присутне „кризе читања". Јавне библиотеке, које услужују различите кориснике у својој локалној заједници, имају задатак да књигу и читање континуирано промовишу. Притом се нарочита пажња посвећује раду са децом и младима – као корисницима код којих треба развијати навику за коришћење књига и услуга библиотека током читавог живота. Активности на популаризацији читања одвијају се путем осмишљених садржаја и у сарадњи са књижевним стваоцима, издавачима и другим установама културе и образовања.

У оквиру активности на популаризацији књига и читања, у 2026. години планирамо одржавање неколико стотина програма, распоређених током године (књижевни сусрети, предавања, изложбе, креативне радионице за децу, трибине, групне посете, итд).

Највећи број програма ће се одржати у Читаоници Градске библиотеке, на Дечјем одељењу, Одељењу „Ђура Даничић" и Дигиталном омладинском центру као и у другим библиотечким огранцима у Граду и насељеним местима. Биће додељена традиционална *Читалачка значка* одраслим корисницима и изузетним пријатељима књиге. На Дечјем одељењу организоваће се (једном месечно) *Сусрет с писцем*, а на Одељењу „Ђура Даничић" биће организоване читалачки клуб, тематске трибине, разговори са писцима, *Ноћ књиге, Ноћ музеја, Ноћ позоришта,* а читаоце ће периодично услуживати и *Гост библиотекар*). На Дечјем одељењу планирамо организовање различитих радионица, курсева, квизова и др. Најверницим младим читаоцима биће додељене награде у оквиру манифестације *Књига у срцу*. Наставиће се рад на реализацији конкурса "Од детета до поете".

Део програмских активности (нарочито оних намењених младима) биће реализовани у Дигиталном омладинском центру, уз активно учешће младих на конципирању, припреми и реализацији програма.

Библиотечки огранак књига на страним језицима „Аница Савић Ребац" наставиће активности на учењу страних језика и представљању култура различитих земаља, сагласно потписаним протоколима о сарадњи и уз подршку амбасада, института, организација и појединаца.

У циљу популарисања књиге планирамо организовање изложби, креативних радионица, трибина, предавања, организовање програма поводом Дечје недеље (током октобра), Светског дана књиге и ауторских права (23. април) и низ сличних манифестација.

Библиотека ће и у 2026. години, у периоду летњих месеци, организовати рад Библиотеке на Штранду. Са Друштвом новосадских књижевника и Друштвом књижевникаВојводине реализоваће се разноврсни књижевни садржаји, уз радионичарски рад са најмлађима.

Као и сваке године, реализоваће се манифестација „Меморијал Стевана Пешића" у оквиру које се додељује и истоимена књижевна награда.

Почетком децембра планирамо уручење награда „Похвала доброти" заслужним појединцима по категоризацијама конкурса са посебним освртом на децу и омладину.

Библиотека, већ годинама, редовно учествује у већини културних манифестација у Граду, реализујући своје програме у сарадњи са другим установама културе, удружењима и појединцима (*Змајеве дечје игре, Дечја недеља, Ноћ музеја, Ноћ позоришта, Ноћ књиге, Бранково коло, Дечје културно лето, Међународни новосадски књижевни фестивал*).

Свеукупан рад Библиотеке у 2026. години биће усмерен на подизање нивоа квалитета услуга и креирање културних садржаја усмерених ка потребама корисника.

Планирано је постављање афирмативних изложби са темама из културне историје Новог Сада, у уличним излозима централног објекта Библиотеке (Дунавска 1). Поменуто уређење излога допринеће додатној афирмацији наше установе и делатности Библиотеке и указаће на нову, модерну визију у организацији Библиотеке као јавног сервиса грађана у складу са европским и светским стандардима. Једна од изложбених поставки биће посвећена предстојећем јубилеју – двестогодишњици од оснивања Матице Српске.

Аутор(и):

- стручни радници Библиотеке.

Циљ програма и очекивани резултати:

- промоција и популаризација књиге и читања.

Циљне групе:

- грађани Новог Сада и шира публика.

Партнерства и сарадње:

- Библиотека има континуирану сарадњу са великим бројем уметника, стручњака и организација из владиног и невладиног сектора.

3.2. Дигитални омладински центар

Укупна вредност програма: 150.000,00 динара из Буџета Града, извор финансирања 01.

Опис програма:

Дигитални омладински центар пружа се могућност свим заинтересованим грађанима да на једном месту остваре право на доступност грађе и информација и, уз помоћ расположивих људских стручних ресурса, добију брзе и валидне информације, грађу и документе, не само расположиве у институцијама Града, већ и са удаљених дестинација, у дигиталној форми. Захваљујући доброј техничкој опремљености, Центар обједињује процесе дигитализације, како грађе, тако и садржаја и програма (по селективном принципу), омогућава доступност и коришћење дигиталног материјала, промовише дигиталне колекције и подстиче међуинституционалну сарадњу установа културе и образовања. Истовремено, он је место креативног стваралаштва младих, окупљања поводом израде мини пројеката и развоја креативних индустрија и ширег повезивања младих.

Како би Дигитални омладински центар радио у пуном капацитету, у 2026. години, потребно је додатно ангажовање на привременим и повременим пословима.

Аутор(и):

- пројектни тим.

Циљ програма и очекивани резултати:

- развијање дигиталних услуга и рад са омладином.

Циљне групе:

- млади и шира публика.

Партнерства и сарадње:

Библиотека има континуирану сарадњу са великим бројем уметника, стручњака и организација из владиног и невладиног сектора.

3.3. Руте жена писаца (Women Writers Route)

Укупна вредност пројекта: 1.000.000,00 динара из Буџета Града, извор финансирања 01.

Опис програма:

Градска библиотека у Новом Саду је у 2022. години реализовала програм мултимедијалне изложбе под називом *Прва дама српске књижевности* посвећене животу и делу књижевнице Исидоре Секулић, прве жене академика у српској књижевности, те се придружила међународној

организацији *Форум словенских култура* у значајном међународном пројекту под називом *Културне руте жена писаца.* Поменути пројекат афирмише женско литерарно наслеђе словенског културног подручја те је Библиотека делегирана да самостално или у сарадњи са другим установама представи, афирмише и посвећено негује културу сећања на женско књижевно стваралаштво и живот и дело српских списатељица чија имена историја бележи златним словима. Током 2022.године поменута међународна организација у којој Град Нови Сад а тиме и Градска библиотека партиципира, постала је и формални део *Културних рута Савета Европе*, те је и програм наше установе сертификован део поменутог културног програма. Током 2023. године, као наставак сарадње реализован је књижевни сусрет и изложба о српској списатељици Милици Стојадиновић – Српкињи. У 2025. години извршено је и формално прикључивање поменутом међународном пројекту (потписивање уговора о сарадњи и годишњој партиципацији у удружењу).

У 2026. години, у складу са програмским концептом удружења *Рута жена писаца,* Градска библиотека у Новом Саду организоваће програме који афирмишу лик и дела женских списатељица са простора Србије у међународном оквиру словенских земаља. Посебна пажња, током 2026. године, биће усмерена на живот и дело књижевнице Исидоре Секулић.

Аутор(и):

- запослени у Градској библиотеци у Новом Саду.

Циљ програма и очекивани резултати:

- афирмација женског литерарног наслеђа региона у контексту словенских земаља и међународна сарадња и афирмације установе у том контексту.

Циљне групе:

- шира јавност , запослени и сви посетиоци културних програма.

Партнерства и сарадње:

- сарадња са међународном организацијом Руте жена писаца („Women Writers Route").

3.4. Нови Сад – УНЕСКО креативни град

Укупна вредност програма: 150.000,00 динара из Буџета Града, извор финансирања 01.

Опис програма:

Европска престоница нових и дигиталних уметности је пројекат УНЕСКО-ве платформе Креативних градова Европе. Поменути програм установљен је 2004. године са жељом да се промовише локално културно наслеђе и савремени литерарни и други културни изрази и дискурси поднебља, градова и региона који су својом јединственом културном сликом претендовали да постене део *Мреже креативних градова Европе*. Након 2022. године у којој је Нови Сад био домаћин највећег пројекта у култури у европским оквирима на годишњем нивоу – *Европске престонице културе*, интензивно се спроводе стратешки важне активности за даљи развој културне и културно-туристичке понуде нашег Града која ће Нови Сад представити Европи и свету као незаобилазну културну дестинацију јединственог споја културног наслеђа, богатог и разноликог савременог културног израза али и дестинацију препознату по фестивалским и мултимедијалним садржајима.

С тим у вези пројекат у коме ће Градска библиотека у Новом Саду активно учествовати заједно са Фондацијом „Нови Сад - Европска престоница културе" а на предлог Градске управе за културу и Града Новог Сада носи назив *Нови Сад – УНЕСКО креативни град* . Наиме, 30. 10. 2023. године, Нови Сад је и званично добио одобрење апликације и постао део Мреже креативних градова света а тиме и први град у овом делу Европе у *категорији* нових и дигиталних уметности

(Medias arts). Библиотека ће у овом јединственом програму партиципирати програмски са циљем да литерарно наслеђе нашег Града и региона као и савремено литерарно стваралаштво аутора нашег поднебља представи путем модерних и дигиталних медија у смислу креације мултимедијалних садржаја који кореспондирају са савременом публиком и читаоцима.

Аутор(и):

- запослени у Градској библиотеци у Новом Саду.

Циљ програма и очекивани резултати:

- развој међународних пројеката у вези са литературом и мултимедијом као и афирмација установе у међународним оквирима.

Циљне групе:

- шира јавност , запослени и сви посетиоци културних програма.

Партнерства и сарадње:

- Градска управа за културу, Фондација„ Нови Сад – Европска престоница културе".

3.5 ЕРАЗМУС + – „Библиотека мења свет"

Укупна вредност програма: 159.840,00 динара, Буџет Града, извор финансирања 01.

Опис програма:

Пројекат се бави међусекторским приоритетима: животна средина и борба против климатских промена, учешће у демократском животу, категорија грађанства и заједничке вредности, унапређење квалитета у образовању одраслих. Такође се бави и трима специфичним темама: „зелене" вештине, друштвена одговорност и развој нових програма. Сврха пројекта је да се размењују добре праксе, повежу четири библиотеке у области „зеленог" покрета и омогући размена знања, искустава и наставних планова и програма у области образовања одраслих који се баве одрживошћу, заштитом животне средине и зеленим питањима.

Додатна вредност на нивоу Европске уније препознаје се у обради истих тема у различитим земљама и размени добрих пракси које омогућавају развој стручног особља и организација. Предвиђено је коришћење дигиталних алата и наставних метода за допуну физичких активности и унапређење сарадње међу партнерима. Планирани су различити алати за текућу комуникацију и алати за чување и преглед материјала. Планирано је укључивање платформи (Erasmus+Space у оквиру EPALE) у фази имплементације и дисеминације резултата.

Аутор(и):

Руководитељка Одељења за унапређење, развој и надзор библиотечке делатности у Градској библиотеци у Новом Саду.

Циљ програма и очекивани резултати:

Преношење стручних знања и примера добре праксе, развијање компетенција запослених, унапређење квалитета образовања одраслих у библиотекама, ширење позитивних утицаја у локалном, регионалном и националном окружењу, подстицање учесника на позитивне промене у зеленој писмености, одрживом развоју, климатским променама, биодиверзитету, здравом начину живота и благостању.

Циљне групе:

Пројекат циља општу циљну групу и појединачне сегменте циљне групе, који су део неформалног или формалног општег образовања одраслих.

Партнерства и сарадње:

Градска књижница „Јурај Шижгорић", Шибеник, Књижница Франца Ксавра Мешка, Ормож, Стренчу пилсетас библиотека, Летонија, Удружење „Културис", Београд, Градска управа за културу Града Новог Сада.

3.6. ЕРАЗМУС+ пројекат: "HER[AI]TAGE: Preserving Intangible Cultural Heritage and Environmental Knowledge Through AI Technology" (Очување нематеријалне културне баштине и знања о животној средини помоћу технологије ВИ)

Укупна вредност пројекта: **594.000,00**, Буџет Града, Извор финансирања 01

Циљ пројекта: очување европске културне баштине и промоција еколошке свести кроз коришћење вештачке интелигенције у приповедању прича. Пројекат укључује рад са старијим сугрђанима и наставницима у образовању одраслих, те настоји да премости јаз између очувања традиционалног наслеђа и модерне технологије. Теме којима се пројекат бави јесу културна баштина, вештачка интелигенција (ВИ) и употреба података, као и развој образовних програма у циљу целоживотног учења. Циљ пројекта представља афирмацију употребе технологије ВИ како би се сачувала и промовисала нематеријална културна баштина везана за локалне екосистеме и воде око „европског Амазона", како се још назива резерват биосфере Мура-Драва-Дунав. Додатни значај пројекта је у развоју и имплементацији онлајн модула за е-учење о етичкој примени ВИ у очувању културне баштине и образовању о екологији у целоживотном образовању одраслих. Организовањем изложби, као и на основу модула за е-учење, пројекат тежи да подстакне међугенерацијски дијалог и промовише свест о екологији и природи.

Циљне групе пројекта су грађани старији од 65 година и едукатори. Индиректне циљне групе су локалне заједнице, млађе генерације, корисници платформе за е-учење, културне институције и невладине организације, шира јавност.

Аутори: Библиотекари Огранка „Аница Савић Ребац" и Одељења Завичајне збирке.

Партнерства и сарадње: Управа за културу Града Новог Сада; Удруга за медијско промицање културе, баштине, традиције и умјетности - Култиватор; Хрвашко културно друштво „Помурје"; Пучко отворено училиште Чаковец."

У Новом Саду, 10.12.2025. године

Број: 2219/1

Председник УО Тодор Брзак